

A Kúria a dr. Mészáros Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Farkas Sándor ügyvéd által képviselt alperes ellen alvállalkozói díj megfizetése iránt a Zalaegerszegi Törvényszéken 4.G.40.045/2012. szám alatt folyamatban volt, és a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.249/2012/8. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes részére 127.000 (Egyszázhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, felhívásra 513.900 (Ötszáztizenháromezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felek között 2009. október 16-án alvállalkozási szerződés jött létre, amelyben a felperes 94.000.000 forint átalánydíj ellenében homlokzatépítési munka elvégzésére vállalt kötelezettséget. A szerződés mellékletét képező alperesi Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) C/IX.2. pontja alapján az alvállalkozói díjból az alperes 5 % jótállási és szavatossági biztosítékot tarthatott vissza (garanciális visszatartás), a műszaki átadás-átvételi eljárás lezárásától számított 3 év és 45 nap időtartamra. Arra az esetre, ha ebben az időszakban a felperessel szemben csőd, felszámolás, végelszámolás vagy egyéb más megszűnési ok miatt bírósági eljárást kezdeményeznek, az ÁSZF C/IX.5. pontja akként rendelkezett, hogy a biztosíték véglegesen az alperest illeti meg jótállási és szavatossági megváltás címén.

A felperes ellen a perben nem szereplő ... Zrt. 2010. október 26-án előterjesztett kérelme alapján 2011. augusztus 24-én felszámolási eljárás indult. Az eljárás során az alperes hitelezői igénybejelentéssel nem élt.

A felperes keresetében 5.138.655 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a garanciális visszatartás összege a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 38. § (5) bekezdése értelmében óvadéknak minősül, amellyel a felszámolási eljárás keretében 3 hónapon belül el kell számolni. Mivel az alvállalkozási szerződést megfelelően teljesítette, és az alperes szavatossági igényt sem érvényesített vele szemben a felszámolási eljárásban, a visszatartott összeget az alperesnek maradéktalanul meg kell fizetnie a részére. Álláspontja szerint az alperesi Általános Szerződési Feltételek C/IX.5. pontjának a Cstv. 38. § (5) bekezdésével ellentétes rendelkezése a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 200. § (2) bekezdésébe, illetve nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik, és így semmis.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest 5.138.655 forint és járulékai megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság azonban az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes alvállalkozói díjából a garanciális javításokra visszatartott összeg az alperesi Általános Szerződési Feltételekben meghatározott felfüggesztő feltétel bekövetkeztével, a felperes elleni felszámolási eljárás kezdeményezésével a jótállási és szavatossági kötelezettségek megtérítéseként véglegesen az alperest illette meg. A felszámolás kezdő időpontjában tehát ez a követelés már nem képezte a felperes vagyonának részét, a Cstv. 38. § (5) bekezdésében foglaltak ezért e követelés tekintetében nem alkalmazhatóak. Az pedig nem állapítható meg, hogy az Általános Szerződési Feltételek irányadó kikötése jogszabályba, vagy nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközne.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú ítélet helybenhagyása iránt - a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 200. §-át, 228. §-át, a Pp. 206. §-át, valamint a Cstv. 38. § (5) bekezdését. Az őt megillető alvállalkozói díjból a garanciális javításokra visszatartott összeg ugyanis, mivel lehetővé tette az alperes számára az esetleges javítások költségeinek közvetlen kielégítését, az álláspontja szerint óvadéknak minősül. Ezzel az összeggel ezért a vele szemben indult felszámolási eljárás során a Cstv. 38. § (5) bekezdésében foglaltak szerint kellett volna elszámolni. Arra pedig a Ptk. 200. § (1) bekezdése sem biztosít lehetőséget, hogy a garanciális visszatartás, illetve az óvadék összegét a felek eltérően minősítsék. Véleménye szerint a jóerkölcsbe is ütközik az,

hogy szavatossági megváltás jogcímén a megrendelő véglegesen magánál tartsa az eredetileg a garanciális javításokra visszatartott összeget anélkül, hogy bármiféle szavatossági igénye egyáltalán felmerült volna.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A szerződés tartalmát a felek a Ptk. 200. § (1) bekezdése szerint szabadon állapíthatják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.

A felek a közöttük létrejött alvállalkozási szerződésben - a másodfokú bíróság helyes értelmezésének megfelelően - abban állapodtak meg, hogy a felperes az őt terhelő jótállási és szavatossági kötelezettségeket a szerződésben meghatározott feltételek valamelyikének bekövetkezése esetében egyösszegű díjfizetéssel megváltja akként, hogy az alvállalkozói díjból a garanciális javításokra visszatartott összeg e jogcímen véglegesen az alperesnél marad.

A Ptk. szabályai a hibás teljesítésből eredő kötelezettségek ilyen módon történő végleges megváltását nem zárják ki. Nincs törvényes akadálya annak sem, hogy a felek valamely szerződéses kötelezettségvállalás jogcímét, jogi rendeltetését módosítsák, illetve, hogy az erre irányuló szerződésmódosítás hatályba lépését valamely általuk meghatározott feltételhez kössék.

A peres felek megállapodása tehát nem ütközik a Ptk. rendelkezéseibe. A Cstv. szabályainak alkalmazása pedig az alvállalkozási szerződés megkötésekor sem merülhetett fel, a szerződést ugyanis nem a felperessel szemben megindult felszámolási eljárás során, hanem mintegy két évvel a felszámolás kezdő időpontját megelőzően kötötték. A szerződés mellékletét képező Általános Szerződési Feltételek felperes által vitatott kikötése ezért nem ütközhet a Cstv. 38. § (5) bekezdésébe, illetve a Cstv. egyéb rendelkezéseibe sem.

Alaptalanul hivatkozott a felperes e szerződéses kikötés jóerkölcsbe ütköző voltára is. A perbeli alvállalkozási szerződés ugyanis egy nagy volumenű építési munka megvalósítása érdekében jött létre, amellyel összefüggésben saját megrendelőjével szemben

az alperest is helytállási kötelezettség terhelte. Az építési munkák esetében pedig a szolgáltatás hibái gyakran csak a teljesítést követően hosszabb idő elteltével, a használat során jelentkeznek. A feleknek az Általános Szerződési Feltételek C/IX.5. pontjában foglalt megállapodása azt kívánta biztosítani, hogy az ilyen hibák kiküszöbölésének, illetve ellentételezésének a felperes gazdasági helyzetének megrendülése esetében is rendelkezésre álljon a fedezete. A megállapodásból az alperes számára nem származott egyoldalú előny, egyidejűleg ugyanis a Ptk. 314. § (2) bekezdése értelmében megszűntek a felperes hibás teljesítésből eredő kötelezettségei. A szerződés érintett kikötése tehát nem ütközik a jóerkölcsbe sem.

Az így érvényesnek minősülő megállapodás alapján pedig az eredetileg a garanciális javításokra visszatartott hátralékos felperesi alvállalkozói díjkövetelés (garanciális visszatartás) a megállapodásban előírt feltétel bekövetkezésével a felperes felszámolásának kezdő időpontja előtt megszűnt. A követelés tehát nem vált a felperes Cstv. 4. § (1) bekezdése szerinti felszámolási vagyonának részévé. A Cstv. 38. § (5) bekezdésének alkalmazása ezért – a másodfokú bíróság helyes álláspontjának megfelelően – a perbeli esetben nem merülhet fel; a felperes a már megszűnt követelés teljesítésére megalapozottan nem tarthat igényt.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes – áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az állam javára, külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2014. május 15.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró